

INSTITUT
CATALÀ
DEL SURO

LES FITES MÉS IMPORTANTS DELS 25 ANYS D'HISTÒRIA DE L'ICSURO

1. PRESENTACIÓ

L'Institut Català del Suro (ICSuro) és un consorci públic, creat per Decret de Presidència l'any 1991 format per la Generalitat de Catalunya a través dels Departaments competents en matèria d'Agricultura (qui ostenta la presidència a través del/la Conseller/a), i d'Empresa, així com, AECORK (Associació d'Empresaris Surers de Catalunya), el Consorci Forestal de Catalunya, la Cambra de Comerç de Girona, Sant Feliu de Guíxols i Palamós, els Ajuntaments de Palafrugell i Cassà de la Selva, la Universitat de Girona, la Xarxa Europea de Territoris Surers i el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.

Des de la seva creació, l'ICSuro ha estat un instrument dinamitzador del sector surer amb l'objectiu de desenvolupar i promocionar un sector molt arrelat al nostre país, basant-se en el foment de la qualitat i el control, la formació i la innovació, que l'han consolidat al llarg dels mercats vitivinícoles nacionals i internacionals més importants.

El laboratori Cork Center, integrat dins ICSuro, neix l'any 2001 i s'ha convertit en un centre de referència a nivell internacional en la prestació de serveis a la indústria surera, vitivinícola i alimentària comptant amb les tecnologies analítiques d'última generació.

2. FITES

- **1991** Creació del consorci públic – privat de l'Institut Català del Suro mitjançant Decret de Presidència 208/1991 de 30 de Juliol i a proposta de les conselleries d'agricultura i empresa, entès com un ens aglutinador del sector, amb l'objectiu genèric de *“promoure i desenvolupar el sector surer en els seus aspectes de producció, transformació i comercialització mitjançant l'estudi, la investigació, l'assessorament i l'assistència als organismes, les associacions, les empreses i les persones relacionades amb el sector surer”*.
- **1993** Creació de les Normes Catalanes del Suro, que seran la base per les normes UNE espanyoles en taps de suro. Des de 1995 l'Institut Català del Suro ocupa la secretaria del subcomitè “corcho” d'AENOR i s'inicien els treballs amb les normes ISO. Aquestes normes han servit per establir uns criteris de qualitat de referència entre les bodegues i les empreses sureres.

- **1995** Dues empreses catalanes fabricants de taps de suro per a vi i cava certificades ISO 9002 han estat les primeres en l'àmbit mundial.
- **1997** Implementació de sistemes de gestió de qualitat a la indústria surera, la qual ha estat pionera en la normalització dels seus processos de treball des de la perspectiva de qualitat, medi ambient, seguretat alimentària, responsabilitat social, cadena de custòdia, petjada de carboni, etc.
- **2000** Creació del primer portal del suro a Internet.
- **2000** Presentació estudi "Evolució de vins tranquils i escumosos segons diferents tipus de tapament. Funció del tap de suro" (1995-1999). Primer estudi liderat per ICSuro i URV en el qual participen conjuntament sector surer i vitivinícola nacional i internacional.
- **1991- 2001:** presentacions en zones vinícoles (Rioja, Ribera del Duero, Somontano, Bierzo, Burdeos, Borgonya, Champagne, etc.) i participació en fires sectorials (Enomaq, Vinitech, etc.).
- **2001** Es posa en marxa el *Cork Center*, el laboratori de l'Institut Català del Suro, per prestar serveis als diferents components de la cadena de valor tant del sector surer com del vitivinícola. Actualment compta amb tecnologia d'última generació al servei del sector surer.
- **2001** Incorporació dins la Confederació Europea del Suro, CELIÈGE.
- **2004** Campanya de promoció del tap de suro dirigida al consumidor final i líders d'opinió en temes de vins: "Exigeixi suro. Un plaer natural".
- **2004** El Consell d'Europa aprova la directiva de suro com a producte en contacte amb aliments amb la participació tècnica de l'ICSuro.
- **2005** Campanya a favor del suro amb ADENA-WWF i el recolzament dels millors cuiners espanyols.
- **2005** 1er Congrés Internacional "Suredes, fàbriques i comerciants. Passat, present i futur del negoci surer".
- **2006** Trasllat a la seu actual, edifici de l'antiga fàbrica surera situada a la bòbila vella al c/ Miquel Vincke i Meyer.

- **2008** Presentació conclusions de l'estudi conjunt entre totes les empreses del sector surer: "Determinació de tècniques industrialment viables de prevenció i minimització de microorganismes i compostos químics responsables de desviacions sensorials en els taps" (2005-2007).
- **2008** Recolzament en la creació de la Xarxa Europea de Territoris Surers, RETECORK.
- **2009** Publicació del llibre "Clúster Català del Suro".
- **2009** Accions de Lobby del sector surer a Brussel·les.
- **2011** Inauguració de la subseu forestal de l'ICSuro a Cassà de la Selva.
- **2011** Presentació del suro a Nova York en el marc d'un workshop organitzat per Clústers d'ACC1Ó i l'Associació Vinícola Catalana.
- **2013** Certificació de 5 empreses del sector surer amb la petjada de carboni.
- **2013** Creació del departament de I+D+i dins el Cork Center, que es dedica a la recerca en matèria de tapaments i noves aplicacions del suro. El Cork Center ha promogut més de 20 projectes d'investigació i la formació de 5 doctors pel sector surer.
- **2014** Canvi de presidència, del Departament d'Empresa al Departament d'Agricultura.
- **2014** Formulació de l'estratègia 2014 – 2020. Fruit d'un intens treball d'anàlisi de la situació present i futura i del consens entre els diferents actors vinculats al sector surer, es va concretar el Pla Estratègic de l'Institut Català del Suro amb un seguit de línies de treball relacionades amb: potenciar el suro català, cerca de noves aplicacions del suro, potenciar territoris surers, investigar en la eliminació de les desviacions sensorials dels tapaments de suro així com les plagues, foment de la internacionalització, etc.
- **2014** Incorporació al clúster vitivinícola de Catalunya (INNOVI).
- **2016** 25 aniversari Institut Català del Suro.

3. REPTES DE FUTUR

Els reptes de futur es contemplen des de dues perspectives: la institució i el sector.

3.1 Els reptes de la institució

Com a organisme adscrit a la Generalitat i amb l'aplicació de la RSAL l'Institut Català del Suro s'ha compromès a obtenir la suficient autonomia financera per dur a terme la seva missió i línies estratègiques sense la dependència econòmica de l'Administració. Aquesta fita podem considerar que s'ha complert i el principal repte que afrontem és la consolidació del prestigi de la institució, tan del seu laboratori, com dels projectes de recerca com de la tasca de foment del material de suro. En els propers mesos el laboratori es certificarà en l'exigent norma internacional ISO 17025 de control de qualitat de laboratoris, optem al segell TECNIO de centres tecnològics acreditats per la Generalitat i cerquem el reconeixement internacional de les universitats més prestigioses en l'àmbit enològic com URV, Universitat de la Rioja o Universitat de Bordeus mitjançant l'impartició de seminaris enològics especialitzats.

3.2 Els reptes del sector

Els reptes de l'Institut Català del Suro són aquells que ens han de permetre assolir la nostra missió de promoure tota la cadena de valor del sector surer i ser un element clar en la consecució dels seus reptes. Per tant els reptes de l'ICSuro són l'èxit del sector forestal surer, del sector industrial, la promoció del territori surer, etc. En aquest sentit les nostres línies estratègiques representen molt bé els principals reptes i fites que ha d'aconseguir l'ICSuro en benefici del sector:

- **Potenciar el suro català:** gran part del suro utilitzat a Catalunya no prové dels boscos catalans, per diferents circumstàncies històriques. L'Institut Català del Suro avaluarà les raons objectives que ens han portat a aquesta situació per prendre accions en favor de la utilització del suro català.
- **Desenvolupar noves aplicacions del suro. Donar valor als subproductes generats:** l'activitat surera catalana està estretament lligada a la fabricació de taps. Tot el suro residual s'aprofita però per activitats de menor valor. L'objectiu de l'Institut és desenvolupar aplicacions per aquest subproducte que tinguin un valor afegit major i reforcin la competitivitat de les empreses i l'interès de l'explotació forestal de la sureda catalana.
- **Potenciar els territoris surers:** els boscos de sureda catalana tenen una biodiversitat especialment alta i un valor socioeconòmic i cultural que cal aprofitar. A l'Institut Català del Suro ajudem al desenvolupament de productes turístics i a

establir vincles entre el territori i les empreses i societat per potenciar el turisme industrial tot aprofitant les sinèrgies amb l'enoturisme.

- **Acreditar les credencials ambientals del suro:** el suro és un material amb unes característiques químiques i físiques que el fan únic, i és un producte natural que fixa el diòxid de carboni de l'atmosfera i contribueix a la mitigació del canvi climàtic. A l'Institut treballem per proporcionar estudis i dades contrastades dels beneficis d'aquest producte.
- **Potenciar la recerca i la innovació, especialment en matèria de sensorial i de plagues:** actualment els boscos de sureda catalans es troben amenaçats per algunes plagues que redueixen significativament el rendiment de les explotacions forestals. A l'Institut treballem amb diferents centres de recerca per buscar solucions a aquest problema.
- **Fomentar la internacionalització:** l'Institut Català del Suro col·labora amb centres d'investigació d'arreu del món i rep visitants de múltiples països per conèixer el que és un centre de referència a nivell mundial sobre el suro. Aquest fet es veu afavorit per l'elevada activitat exportadora de les empreses sureres catalanes i volem potenciar-ho cap als mercats emergents.
- **Potenciar la comunicació i promoció i el màrqueting estratègic:** el suro encara és un material desconegut per molta gent i empreses dins i fora del nostre territori. Les seves qualitats encara són motiu d'estudi i és important fer-ne difusió per promocionar-lo. A l'Institut Català del Suro promocionem aquest material i pretenem generalitzar el seu coneixement arreu d'Europa i el món.
- **Incrementar les interaccions entre el sector forestal surer i el sector industrial:** és imprescindible que els propietaris i gestors forestals treballin conjuntament amb el sector industrial per tal de resoldre els principals problemes d'abastament de producte i resolució de problemes de plagues. A l'Institut fem de pont entre aquests sectors i establim projectes conjunts al llarg de tota la cadena de valor del suro.

Albert Hereu

Director de l'Institut Català del Suro

21 de Juny 2016